

VÅRT eget liv har ingen verdi sammenilgnet med nasjonens — at den kan leve er det avgjørende.

Ingen kan innbille seg selv at han har rett til å spare sitt liv, hvis offeret må til for å frelse nasjonens fortsatte beståen og tilværelse som selvstendig folk. — Da er det en uavviselig plikt mot verdensutviklingen å gi livet.

Frithjof Nansen.

Utgitt av Hedmark fylkesorganisasjon F. Ö. 4.
Ansvarlig fylkesorganisasjonsleder Arne Arnesen.

A.s «Hedemarkingen» trykkeri, Hamar

Må oppbevares og leveres etterfølgeren ved tillitsmannsskifte.

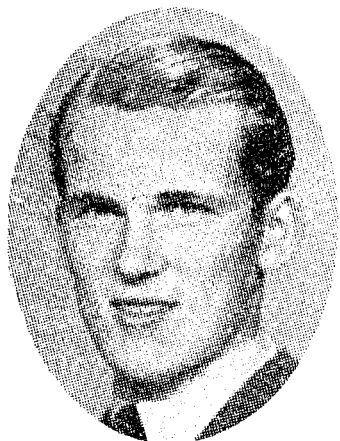
BIRKEBEINEREN

Meldingsblad for tillitsmenn. — Utgitt av
Hedmark Fylkesorganisasjon F.O. 4
Nr. 3 — mars 1945 — 4. årg.

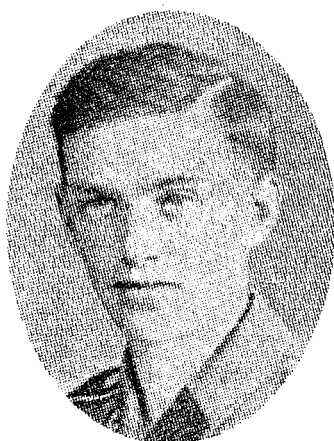
118387

Norge — deg ofrer vi alt om du krever,
kjempende står vi deg kjærlighets vakt.
Derfor vi ånder og derfor vi lever,
at du skal øke din ære og makt.

Karl Henrik Musculus

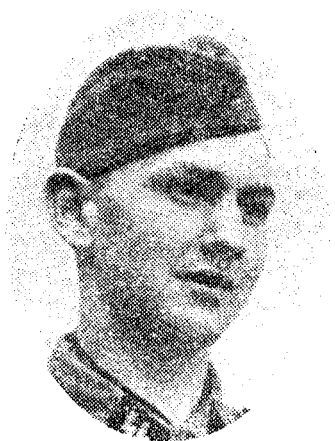
Thor Floden

Egil Strømsøe

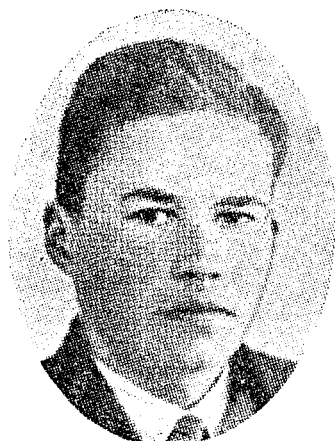
Oddvar Nes

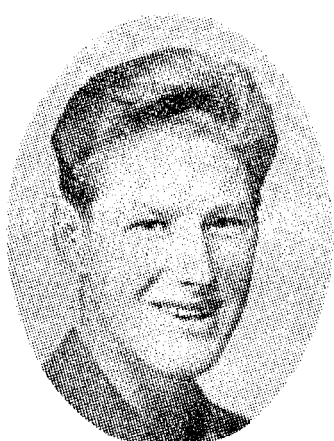
Semming Sletten

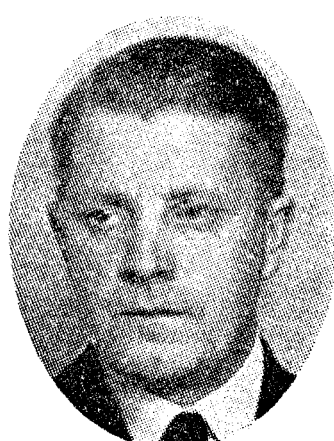
Ola Hektoen

Per Sandbæk

Adolf Bye

Kr. Magnus Vaaler

Mitt land! Eg gjev med hughcilt mod
alt det som heiter mitt.
Min sveite og mitt friske blod,
sjå, det er allting ditt.

Ole O. Sandlund

Rolf Gjerdrum

Odd Larsen

Arne Martinsen

Sverre Kristensen

Steinar Gjøtheim

Odd Nyberg

Erik Haugseth

Arne K. Saugstad

Og kjem du i naud, me fylkar oss tett,
me ringar med vakt ditt hov.
Me lyfter ditt flagg, me verjer din rett,
og ingen me spør um lov.

Eilif Hensvold

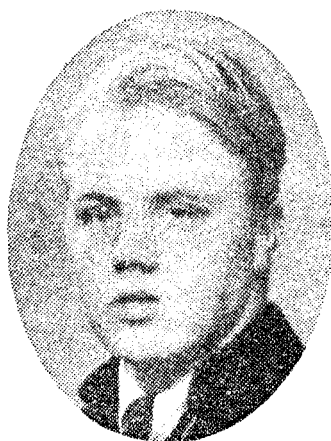
Olav Finstad

Trygve Moe

K. Rogstadkjernet

H. Brovold

Johannes Gjerdingen

Johs. Bakås

Rolf Risåsen

Arve Brandsrud

Og um du då og skal sjå oss som lik,
so aldri du skal få sjå oss i svik!
Det lovar me her på æra og tru,
og vitne er Gud og du.

Bjørn Ljønes

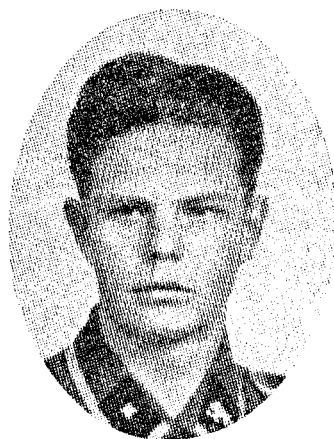
Olav Magnussen

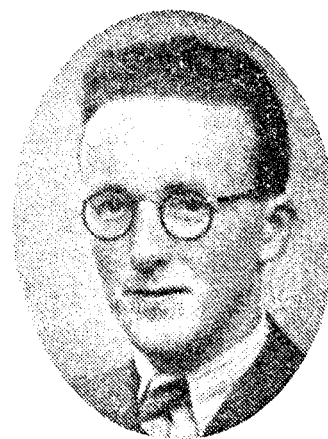
Johannes Nilsen

Asbjørn Nyborg

Borger Dahl Larssen

Ragnar Thomassen

NiIs Haarseth Strand

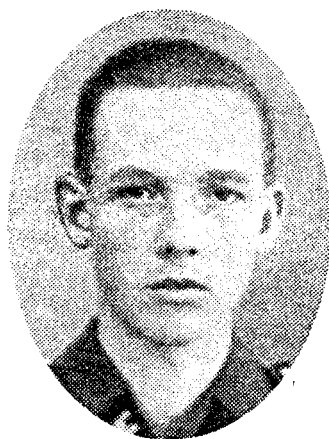
Alf Sætre

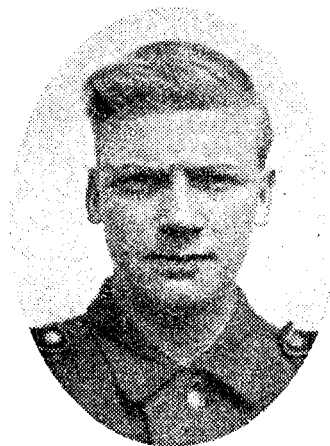
Alexander Herseth

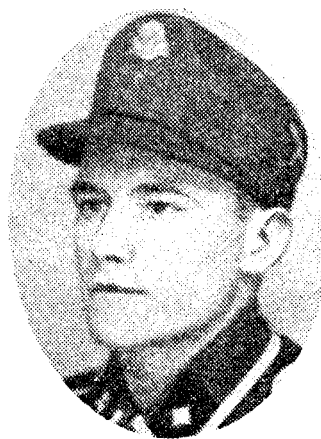
Gud sign kvar ærleg svein
som søv der under stein.
Gud sign dei, kvar og ein,
der dei er no.

Ola Thorshaug

Kåre Ødegård

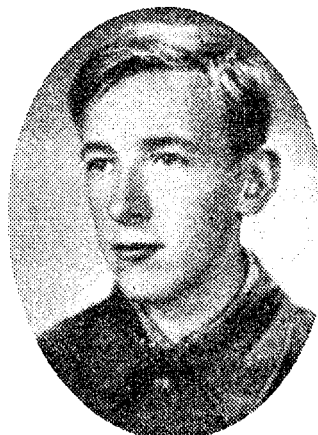
Magne Antonsen

Egil Habberstad

Kåre Mæhlum

Kåre Ørbeck

Odd Pedersen

Knut Solheim

Olav Christiansen

Døyr fe,
døyr frender,
døyr sjølv det same.

Eitt eg veit
som aldri døyr,
dom um daudan kvar.

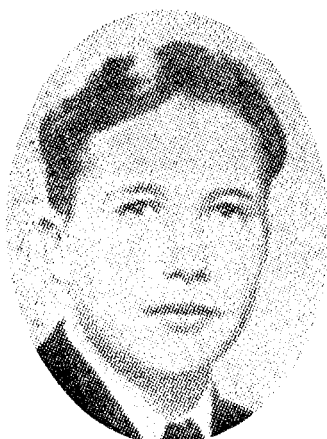
Magne Berg

Gunvald Øiseth

Olai Ronningen

Gunnar Baardseth

Kristian Håkonsen

Eivind Syversen

Erling Eriksen

FALNE KAMERATER FRA HEDMARK

De ga sitt liv i Europas kamp mot bolsjevismen.

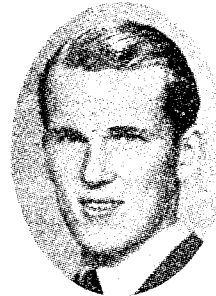
Deres minne lever og maner oss til større innsats
for Føreren og Fedrelandet.

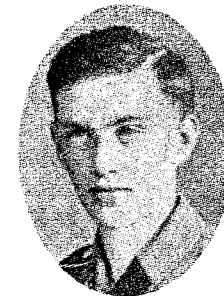
Graven til en av dem.

Norge — deg ofrer vi alt om du krever,
kjempende står vi deg kjærlighets vakt.
Derfor vi ånder og derfor vi lever,
at du skal øke din ære og makt.

Karl Henrik Musculus

Thor Floden

Egil Strømsee

Oddvar Nes

Semming Sletten

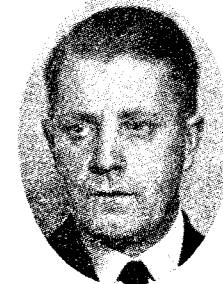
Ola Hektoen

Per Sandbæk

Adolf Bye

Kr. Magnus Vaaler

Mitt land! Eg gjev med hugheilt mod
alt det som heiter mitt.
Min sveite og mitt friske blod,
sjå, det er allting ditt.

Ole O. Sandlund

Rolf Gjerdrum

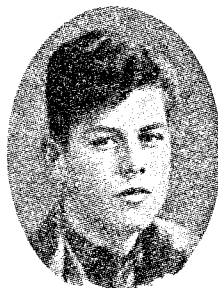
Odd Larsen

Arne Martinsen

Sverre Kristensen

Steinar Grjøtheim

Odd Nyberg

Erik Haugseth

Arne K. Saugstad

Og kjem du i naud, me fylkar oss tett,
me ringar med vakt ditt hov.
Me lyfter ditt flagg, me verjer din rett,
og ingen me spør um lov.

Eilif Hensvold

Olav Finstad

Trygve Moe

K. Rogstadkiernet

H. Brøvd

Johannes Gjerdingen

Johs. Bakås

Rolf Risåsen

Arve Brandsrud

Og um du då og skal sjå oss som lik,
so aldri du skal få sjå oss i svik!
Det lovar me her på æra og tru,
og vitne er Gud og du.

Bjørn Ljønes

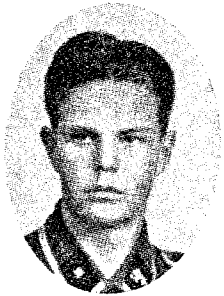
Olav Magnussen

Johannes Nilsen

Asbjørn Nyborg

Borger Dahl Larssen

Ragnar Thomassen

Nils Haarseth Strand

Alf Setre

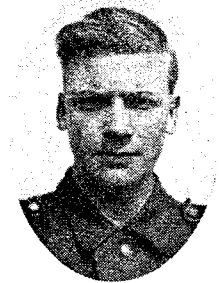
Alexander Herseth

Gud sign kvar ærleg svein
som søv der under stein.
Gud sign dei, kvar og ein,
der dei er no.

Ola Thorshaug

Kåre Ødegård

Magne Antonsen

Egil Habberstad

Kåre Mæhlum

Kåre Ørbeck

Odd Pedersen

Knut Solheim

Olav Christiansen

Døyr fe,
døyr frender,
døyr sjølv det same.

Eitt eg veit
som aldri døyr,
dom um daudan kvar.

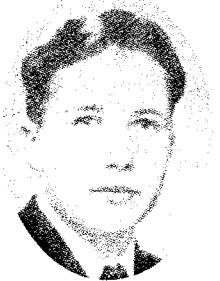
Magne Berg

Gunvald Øiseth

Olai Ronningen

Gunnar Baardseth

Kristian Håkensen

Eivind Syversen

Erling Eriksen

Folkene lever og fornyes ved de bestes offervillige handling. Jeg vet også at den som frivillig går i døden for sitt fedreland og for en ny, stor idé's virkeliggjørelse, han har dermed den største personlige opplevelse og i seg selv den største belønning. Han er blitt fri for det blendverk som får tilværelsen til å omfatte bare ens egen person. Han utstrekker sitt eget vesen til sine landsmenn og til de kommende slekter som han kjemper for. Han lever videre i sitt folk.

Våre frivillige er også på den mest virkningsfulle måte med på å legge grunnen for den nye tid og skape den solidariske innstilling som skal bære fram det nye Europa og det germanske fellesskap. Intet bringer en mer til å glemme gjensidig motsetninger, intet skaper en sterkere samfølelse enn det å stå sammen i blod og kamp utad mot en felles fiende og for en felles stor oppgave. Og den høyeste ære i disse omveltningstider er å tjene en stor sak og dø trofast.

Vår Fører — 26/9. 1942.

Falne frontkjempere og deres pårørende i Hedmark.

	Født:	Falt:
Musculus, Carl Henrik, Ringsaker	3/1 -18	11/9 -41
Mor: Edith Henriette Musculus, Ringsaker.		
Floden, Thor, Trysil	20/1 -23	1/11-41
Søster: Gerd Floden, Trysil.		
Strømsøe, Egil, Stange	7/6 -20	/11-41
Far: Arnold Strømsøe, Stange.		
Nes, Oddvar, Åmot	14/2 -21	17/11-41
Foreldre: Martha og Per Nes, Rena.		
Sletten, Semming, Våler	20/5 -20	11/12-41
Mor: Nora Sletten, Braskereidfoss.		
Hektoen, Ola	22/12-22	30/12-41
Foreldre: Fylkesmann Hektoen og frue, Hamar.		
Sandbæk, Per, Brandval	11/4 -22	2/2 -42
Foreldre: Marie og Ole S. Sandbæk, Brandval.		
Bye, Adolf, Vang	15/12-22	8/2 -42
Foreldre: Kari og Adolf Bye, Martodden pr. Hamar.		
Vaaler, Kr. Magnus, Våler	25/5 -89	4/3 -42
Hustru: Jenny Vaaler, Våler.		
Sandlund, Ole O., Stor-Elvdal	31/3 -20	4/3 -42
Mor: Marit Sandlund, Koppang.		
Gjerdrum, Rolf, Våler	31/7 -22	19/3 -42
Foreldre: Odlaug og Arve Gjerdrum, Våler.		
Larsen, Odd, Stange	16/12-21	12/4 -42
Foreldre: Olaf Larsen og frue, Stange.		
Martinsen, Arne, Vang	18/1 -16	22/4 -42
Pleiemor: Anne Rønningen, Syljusetrønningen, Vang Hedmark.		
Kristensen, Sverre, Vang	25/8 -18	28/4 -42
Foreldre: Ole Kristensen og frue, Vang H.		
Grjøtheim, Steinar, Åsnes	29/6 -22	27/5 -42
Mor: Kaya Grjøtheim, Gjesåsen.		
Nyberg, Odd, Stange	31/12-23	1/7 -42
Mor: Odlaug Johansen, Torvgt. 73, Hamar.		
Haugseth, Erik, Øvre Rendal	7/7 -14	22/7 -42
Foreldre: Johanne og Simen Haugseth, Elvål, Ø. Rendal.		

Saugstad, Arne, Ringsaker	6/2 -10	12/9 -42
Foreldre: Agnethe og Arne Saugstad, Lindstad, Brumunddal.		
Hensvold, Eilif, Stange	31/5 -19	27/9 -42
Foreldre: Hjalmar Hensvold og frue, Stange.		
Finstad, Olav, Stange	21/5 -24	1/10-42
Foreldre: Karl Finstad og frue, Stange.		
Moe, Trygve, Trysil	18/6 -17	9/10-42
Onkel: Birger Moe, Trysil.		
Rogstadkjernet, Kolbjørn, Elverum	2/11-16	16/10-42
Foreldre: Marie og Olaf Rogstadkjernet, Hernes.		
Brovold, Harald, Stange	19/8 -22	31/10-42
Foreldre: Anton Brovold og frue, Stange.		
Gjerdningen, Johannes, Elverum	3/10-22	12/11-42
Foreldre: Sigrid og Johan Gjerdningen, Hernes.		
Bakås, Johannes, Ringsaker	15/6 -22	12/11-42
Foreldre: Jørgine og Klaudi Bakås, Moelv.		
Risåsen, Rolf, Våler	3/4 -21	17/1 -43
Foreldre: Karen og Thorbjørn Risåsen, Våler.		
Brandsrud, Arve, Elverum	18/11-16	10/2 -43
Foreldre: Andreas Brandsrud og frue, Elverum.		
Ljønes, Bjørn, Åsnes	9/1 -23	6/8 -43
Foreldre: L. M. Ljønes og frue, Flisa.		
Magnussen, Olav, Stange	23/12-12	10/9 -43
Mor: Othilie Adolfsen, Lia, Stange.		
Nielsen, Johannes, Ringsaker	18/11-16	17/1 -44
Barn: Grethe, adr. fru Oddveig Edvartsen, Veldre. Jan, adr. L. Johannessen, Åsvang, Tangen.		
Nyborg, Asbjørn, Åmot	1/4 -21	29/1 -44
Søster: Inga Broen, Nabbset, Åsta.		
Larssen, Borger Dahl, Hamar	30/3 -22	3/2 -44
Foreldre: Bergljot og Harald Larssen, St. Olavs gt. 63, Hamar.		
Thomassen, Ragnar, Kongsvinger	4/11-19	17/3 -44
Foreldre: Gunvor og Einar Thomassen, Glommengt. 60, Kongsvinger.		
Strand, Nils Haarseth, Stor-Elvdal	1/7 -08	27/2 -44
Mor: Johanne Strand, Koppang.		
Sætre, Alf, Trysil	5/10-25	4/3 -44
Foreldre: Signe og Jon J. Sætre, Nybergsund.		

Herseth, Aleksander, Romedal	30/10-11	1/4	-44
Foreldre: Laura og Anton O. Herseth, Romedal pr. Ilseng.			
Thorshaug, Ola, Sør-Odal	13/12-23	31/5	-44
Foreldre: Elise og Olav Thorshaug, Sander.			
Ødegård, Kåre, Ringsaker	24/4 -23	25/6	-44
Mor: Julie Ødegård, Storsveen, Moelv.			
Antonsen, Magne, Romedal	23/2 -18	25/6	-44
Foreldre: Anton Mathiassen og frue, Finstad pr. Stange.			
Habberstad, Egil, Romedal	20/7 -20	25/6	-44
Foreldre: Klara og Hans Habberstad, Huuse, Romedal.			
Mæhlum, Kåre, Romedal	14/10-22	25/6	-44
Foreldre: Ida og Lars Mæhlum, Romedal.			
Ørbeck, Kåre, Elverum	26/1 -26	25/6	-44
Mor: Agnes Ørbeck, Vestad, Elverum.			
Pedersen, Odd, Trysil	2/3 -24	26/6	-44
Foreldre: Signe og Halvor Wolen, Jordet i Trysil.			
Solheim, Knut, Hamar	18/5 -25	26/6	-44
Mor: Gudrun Solheim, Storhamargt. 24, Hamar.			
Christiansen, Olav, Åmot	30/10-24	15/7	-44
Foreldre: Marie og Carl Christiansen, Åsbygda, Rena.			
Berg, Magne, Tynset	4/8 -18	27/7	-44
Foreldre: Målfrid og Lars Berg, Tynset.			
Øiseth, Gunvald, Vinger	20/9 -23	4/8	-44
Foreldre: Signe og Olaf Øiseth, Vinger.			
Rønningen, Olai, Trysil	18/8 -21	4/8	-44
Foreldre: Jenny og Olger Rønningen, Østby, Trysil.			
Baardseth, Gunnar, Stange	4/8 -25	17/9	-44
Foreldre: Gunvor og Aksel Baardseth, Stange.			
Håkonsen, Kristian, Vang	21/5 -23	18/10-44	
Foreldre: Gina og Harald Håkonsen, Rollsløkka pr. Hamar.			
Syversen, Eivind, Åsnes	2/10-18	23/10-44	
Foreldre: Sina og Olaf Syversen, Gjesåsen.			
Eriksen, Erling, Vang	19/10-10	28/10-44	
Far: Johan Eriksen, Fredstad, Storhamar pr. Hamar.			

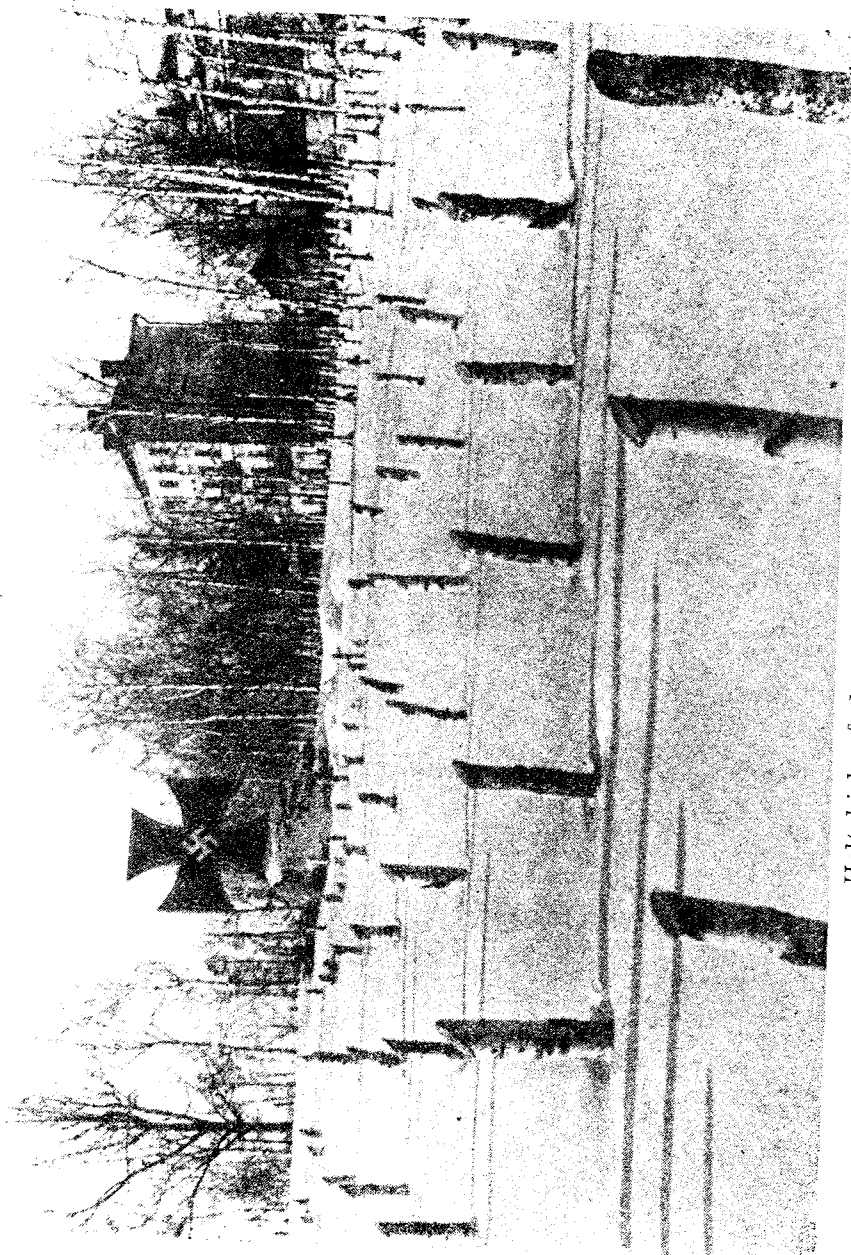
DE FALNE

Takken rommer alltid et skyldforhold. Den er et uttrykk for at den vi takker har gjort mer for oss enn vi for ham.

Takken betyr derfor ofte mer for den som takker enn for den som blir takket. Det gis ikke i det ytre noen form for betaling av et offer. Godheten har sin belønning i seg sjøl, den trenger ingen ytre erkjennelse. Men den som nyter godt av andres innsats, ofre og død — han vil vanæres, hvis han ikke utad bekjenner hva han skylder.

Dette synspunktet skal vi framforalt hugse på når det gjelder våre falne kamerater. Dersom deres død ikke blir forpliktende for vår levemåte, dersom vi ikke fører striden deres videre, da uthuler vi vår egen karakter — da opplever vi den største ulykke som kan overkomme et menneske — vi mister aktelsen for oss sjøl. Da vil våre falne kamerater anklage oss. De døde vil spørre hva de levende gjør. De døde vil ikke gå ut av striden — de vil fortsatt være med, ikke bare gjennom ætten — blodet — men ved at de i ånden marsjerer med i våre rekker.

Axel Aass.

Heltekirkegården ved Krasnoje Selo.

Tjenestegjørende frontkjempere fra Hedmark og deres pårørende.

		Feldpstnr.	
H a m a r :			
Bakke, Halvor			Ingeborg Bakke, Grønnegt. 54.
Haarklou, Andreas			Apoteker Haarklou og frue, Hamar.
Lindstad, Bjørn			Oskar Lindstad og frue, Stålverket.
Nagel, Frits	00 504		Anders Nagel og frue, Folkestadgt. 22.
Olsen, Erik			Marinius Olsen, Torvgt. 91.
Valle, Wollert, Wilh.	43 509		W. W. Walle og frue, Høiensalgt. 72.
Seljeset, Leif	00 504		Irma Seljeset, Parkgt. 22.
R i n g s a k e r :			
Larsen, Hans			Karoline og Lars Hansen, Ringsaker.
Lillehagen, Arne			Anna og Ole Lillehagen, Lismarka.
Torgersen, Sverre	00 504		Tonetta og Hans Torgersen, Ring.
N e s, Hedm.:			
Sinnerud, Harald			Johan og Johanna Sinnerud, Helgøya
V a n g Hedm.:			
Fokstuen, Skule	00 504		Signe Fokstuen, Valhalla, Solvang, Vang.
Holme, Kristen			Nils Holme, Vang pr. Hamar.
Hovind, Leif			Pauline og Petter Hovind, Rollsløkka.
Hovind, Odd			Pauline og Petter Hovind, Rollsløkka.
Jensen, Arvid			Jens Jensen, Ilseng.
Nilsen, Guttorm	00 504		
Nymoen, Palmer	00.504		Ellida Storåsen, Løkkebakken, Rena.
Søberg, Kåre	00 504		Bernh. Moløkken, Vang H.
Thune, Arve	00 504		Mathea Thune, Dystvoll, Vang.
Tømte, Mikal			Nils Tømte, Midtvang.
R o m e d a l :			
Antonsen, Odd	00 504		Anton Mathiassen og frue, Finstad, Stange.
Filseth, Asbjørn	00 504		O. G. Filseth og frue, Åsvang, Romedal.
Hansen, Harald	32 298 D		Thora og Hans Olsen, Lund pr. Ilseng
Herseth, Magne	00 504		Laura og A. O. Herseth, pr. Ilseng.
L ø t e n :			
Jonassen, Hans	00 504		Karoline Jonassen, Hørsand.
Skjærbekk, Einar	00 504		Kirsti og August Skjærbekk, Ådalsbruk.
Ødegård, Magne	00 504		Sigrid og M. H. Ødegård, Hørsand.
Øverby, Halvor	00 504		Oleanne Nymoen, V. Hernes, Elverum
Øxseth, Leif Håkon	00 504		P. L. Øxseth og frue, Løten.

Furnes:	
Baugen, Bjørn Kristjansen, Kåre	00 504 Aslaug og Konrad Baugen, Ajer. Kirsten Kristjansen, Brumunddal.
Stange:	
Brun, Hans Jacob	00 504 Aagoth Brun, Saxlund, Stange.
Baardseth, Knut	32 878 E Gunvor og Aksel Baardseth, Stange.
Halvorsen, Arne Reidar	Magda Halvorsen, Skjelve, Stange.
Karlsen, Ole	00 504 Einar Karlsen, Stor-Ree-eiet, Stange.
Lunde, Gunnar	00 504 Gusta Lunde, Lier, Stange.
Øvergaard, Anders	Magnhild og Thoralf Øvergaard, Stange.
Øvergaard, Tor	00 504 Magnhild og Thoralf Øvergaard, Stange.
Berge, Jostein	00 504 Johanne og Håkon Berge, Kåterud, Stange.
Kongsvinger:	
Thommesen, Rolv	Klara Thommesen, Løvenskioldsgt. 17, Oslo.
Sør-Odal:	
Melgaard, Mentz	32 298 C Karen Melgaard, Slåstad, Skarnes.
Moen, Arve	Alette Moen, Sander.
Moss, Anton	00 504 Kirsten og Osvald Moss, Sander.
Moss, Oddvar	Kirsten og Osvald Moss, Sander.
Nilsen, Leif	Margit og Laurits Nilsen, Sander.
Vinger:	
Johnsrud, Kristian	
Leirud, Thorleif	Amund Leirud, Roverud.
Eidskog:	
Dreierstad, Gulbrand	00 504
Halvorsen, Rolf	00 504 Inga og Henry Halvorsen, Nevjen, Magnor.
Grue:	
Kulblikk, Odd	
Kulblikk, Robert	00 504 Erikka og Ments Kulblikk, Kirkenær
Skulstad, Trygve	00 504 Erikka og Ments Kulblikk, Kirkenær
Svenneby, Tor	00 504 Hans A. Skulstad, Kirkenær. Charlotte og Th. Svenneby, Kirke- nær.
Åsnes:	
Ljønes, Dag	Jens Ljønes og frue, Flisa.
Tolga:	
Eide, Helge	00 504 Eline og Ola O. Eide, Tolga.
Hagen, Njål Vidar	Magne Hagen, Tolga.
Helblad, Jon	00 504 Sima Helblad, Tolga.
Hodal, Helge	Esten Hodal, Tolga.
Sandmel, Bernhard	Emmy Sandmel, Tolga.
Tynset:	
Graneng, Olav	Ella og Emil Graneng, Tynset.

Øvre Rendal:	
Midtskogen, Thorbjørn	Klara og Thorvald Midtskogen, Ø. Rendal.
Thobro, Kjell	Hanna og Håkon Thobro, Hannestad.
Stor-Elvdal:	
Balstad, Johan Petter	Ottilie Balstad, Koppang.
Furuset, Ola	Aase Furuset, Koppang.
Åmot:	
Granberg, Erling	Tollef Rød, pr. Rena.
Grønlien, Johan	00 504 Anton Grønlien, pr. Rena.
Norberg, Olav	42 264 D Kaja og Anton Norberg, Rena.
Næsseth, Gilbert	Elida og Gotmar Næsseth, Rena.
Næsseth, Robert	00 504 Elida og Gotmar Næsseth, Rena.
Trysil:	
Rønningen, Aage	Olger Rønningen, Østby pr. Elverum.
Sørby, Magnus	00 504 Aslaug og Jon Sørby, Trysil.
Sletten, Petter	00 504 Borghild og Paul Sletten, Trysil.
Elverum:	
Bae, Per	00 504 Maren Bae, Elverum.
Gunderud, Osvald	Leonora og Hallvard Gunderud, Hernes.
Holm, Hans Egil	O. J. Holm og frue, Elverum.
Skjefstad, Kjell	Chr. Skjefstad, Elverum.
Skjefstad, Martin	Chr. Skjefstad, Elverum.
Syljeset, Oddvar	00 504 Selma og Sigurd Syljeset, Elverum.
Tømte, Magnar	00 504 Anne og Johannes Tømte, Elverum.
Brenden, Kristian	Marius Brenden og frue, Folkvang, Elverum.
Holen, Magnar	Signe og Peder Holen, Vestad, Elverum.
Våler:	
Gunnarsrud, Hans	Anna og Olav Gunnarsrud, Våler.
Solberg, Arvid	00 504 Olga og Aksel Solberg, Våler.
Vaaler, Erling	Jenny Vaaler, Våler.

Sykepleiersker fra Hedmark som har gjort
eller gjør fronttjeneste.

Hamar:		Kongsvinger:	
Ingrid Pedersen.		Karen Elise Grasmo.	
Astrid Solheim.		Kari Holst.	
Halldis Starheim.		Aase Ross-Forthun.	
Alvhild Thorsen.			

Ringsaker:	Eidskog:
Agn's Evensen.	Gulborg Aslaug Larsen.
Aase Grill-Fasting.	Åmot:
Ragnhild Samsahl.	Astrid Asbjørnsen.
Vang:	Solveig Bærøe Hovdin.
Målfrid Aspehaug.	Trysil:
Gunvor Smith.	Gudrun Nordhagen.
Romedal:	Elverum:
Borghild Furulund.	Solveig Håberget.
Furnes:	Margit Nyberg.
Solveig Marie Thorud.	Inger Olberg.
	Valborg Torgerstuen.
	Frida Westerhaug.

Våre opplysninger om frontkjempere fra Hedmark er dessverre enno mangelfulle. Dette gjelder særlig sykepleierskene. Vi ber påny lagførerne være oss behjelpelig med å skaffe fullstendige opplysninger, og minner igjen om de utsendte spørreskjema, som det enno mangler en del av.

I de tilfeller i oversikten hvor feltpostnummer mangler, bes interesserte henvende seg til de pårørende.

Oversikt over hvilke kommuner som har flest frontkjempere i forhold til folketallet.

1. Tolga	8. Kongsvinger	15. Elverum
2. Hamar	9. Våler	16. Trysil
3. Stange	10. Romedal	17. Åsnes
4. Åmot	11. Tynset	18. Stor-Elvdal
5. Vang	12. Sollia	19. Ringsaker
6. Øvre Rendal	13. Vinger	20. Grue
7. Løten	14. Nes	21. Ytre Rendal

Brev fra en norsk mor til sin sønn i Waffen-SS:

— — — Jeg frykter ikke for noe, kjære Felix.

Millioner er under fanene, det gode forsyn vil ta hånd om deres liv, hvis det er så at livet og verden trenger dere. Hvis ikke, min kjære gutt, da har dere gjort deres plikt som soldater, har satt livet inn for den store sak dere brenner for, og da er jordelivets mening oppfylt for dere. Livet er kort for alle mennesker, selv når mennesket blir gammelt. Vi skal alle samme veg, om sent eller tidlig, det kommer ut på ett. Og tiden og tidspunktet spiller ingen rolle. Hovedsaken er at en har levd som det somer seg.

Kransen fra hustru og barn.

So lang ei tid, so lang ein strid.

So lang ei tid, so lang ein strid;
og enno stend me midt deri!
Men utan sut den norske gut
vil halda striden ut.

Det hev me lært er møda verdt:
å stri for det som vart oss kjær!
Og mann for mann me segja kann:
me elsker dette land.

Knapp grøde bar vår norske gard;
men heim er heim, kor trong han var.
For heimlaus sjæl og framand-træl
vart verdi altfor fæl.

Og er det smått og gjeng det trått,
so skal me endå få det godt.
Frå dag til dag i småe slag
me slit oss fram i lag.

Det vert nok stridt; men litt um litt
det gjeng, når kvar vil gjera sitt.
Tek kvar og ein sin vesle stein,
er snart vår åker rein.

So lang ei tid, so lang ein strid, —
og endå lenger skal han bli!
Men uredde stend i by og grend
ei vakt av norske menn.

Garborg.

TRE BREVER FRA FRIVILLIGE

Brev fra Theodor Körner til hans far.

Wien, den 10. mars 1813.

Kjære Far! Jeg skriver dennegang til deg i en anledning som, etter min faste forvissning, hverken vil forundre eller forskrekke deg. Jeg har nylig gitt deg et vink om mitt forehavende, som nu er nådd til modning.

Tyskland reiser seg. Den preussiske ørn vekker med sine modige vingeslag i alle trofaste hjerter håpet om en tysk, i det minste en nordtysk frihet.

Min kunst drages mot sitt fedreland, — la meg være dens verdige disippel! — Ja, kjære far, jeg vil bli soldat. Jeg vil med glede kaste vekk det lykkelige, sorgløse liv jeg har oppnådd her for å tilkjempe meg et fedreland. — Kall det ikke overmot, lettsinn, villskap. — For to år siden vilde jeg ha kalt det så, nu, da jeg vet hvilken salighet kan oppnåes i dette liv, da min lykkestjerne lyser over meg i skjønnhet og godhet, nu er det ved Gud en verdig følelse som driver meg, nu er det den mektige overbevisning at intet offer er for stort for det høyeste menneskelige gode: ens folks frihet.

— Kanskje sier ditt faderhjerter: Theodor er bestemt for noe større, han kunde ha ydet noe viktigere og betydeligere på et annet felt, han skylder ennå menneskeheten avregning for sitt pund. — Nei, far, min mening er denne: Til offerdød for friheten og for nasjonens ære er ingen for god, tvertimot er det mange som ikke er gode nok! — Er det så at Gud har innblest i meg noe mer alminnelig av ånd, som har lært å tenke under din pleie, hvor er da det øyeblikk da jeg kan gjøre den mere gjeldende? — En stor tid krever store hjerter, og jeg føler jeg har kraft til å være en klippe i denne folkenes brenning. Jeg må ut og stemme det modige bryst mot bølgenes. Skal jeg i feig begeistring nøyes med å lire av min jubel for mine seirende brødre?

Skal jeg skrive komedier for gjøgler-scenen, når jeg tiltror meg mot og kraft til å tale med på alvorets teater? — Jeg vet du vil få mangel urolig stund. Mor vil gråte. — Gud trøste henne! — Jeg kan ikke spare dere for det. Hittil har jeg rost meg av å være lykkens skjødebarn. Lykken vil ikke forlate meg nu heller. — At jeg våger mitt liv, det veier ikke meget. Men det at dette liv er smykket med kjærlighetens, vennskapets og gledens alle blomster, og at jeg dog våger det, — at jeg kaster vekk denne søte følelse som levet i min overbevisning at jeg ikke skulde berede dere uro og angst, — det er et offer som bare en slik pris kan stilles opp mot. —

— Lørdag eller mandag reiser jeg herfra, sannsynligvis i vennskapelig følge. I Breslau, som er samlingsstedet, treffer jeg sammen med Preussens frie sønner, som i begeistring har samlet seg under sin konges faner. — Om tilfots eller tilhest vet jeg ennå ikke, det kommer an på den sum jeg kan skaffe.

— Toni har også ved denne anledning vist sin store, edle sjel. Hun gråter vel, men det avsluttede felttog vil tørre hennes tårer. Mor må tilgi meg sin smerte. Den som elsker meg, skal ikke mis kjenne meg, og du skal finne meg deg verdig.

Din Theodor.

Han falt i august 1813.

Brev fra en ung tysk soldat til hans far,

offentliggjort i «Kölnische Zeitung» i slutten av 1915. Brevet er skrevet like etter at vedkommendes bror var falt:

Jeg vet ikke om du vil ta imot underretningen om at jeg har meldt meg som flyveoffiser med udelte følelser, derfor vil jeg kort meddele deg mine beveggrunner. Det er fremfor alt den følelse at jeg ikke i min nuværende stilling kan utnytte mine krefter tilstrekkelig. Bevegelseskrigen var visstnok meget interessant, og jeg fant tilstrekkelig anledning til å beskjefte meg, men nu i stillingskrigen fører jeg et fordømt makelig liv, og selv om det i mange måter kan være ganske behagelig, så mangler dog den ekte, inderlige tilfredsstillelse som bare skapende virksomhet kan gi. En kan da til syvende og sist ikke lese aviser hele dagen. — Dermed er nøye forbundet en annen følelse. Jeg har jo, fremfor alt i bevegelseskrigen, en post som er nødvendig og som må utfylles. Også nu spiller jeg den rolle å være et lite hjul i vår hærs kjempeorganisme. Men under denne virksomhet kommer jeg rimeligvis aldri i en situasjon hvor jeg på en måte kan se min egen gjerning levendegjort i sin betydning og sine virkninger. Dette er f. eks. meget oftere tilfellet med en batterisjef eller en patroljefører.

Det tales meget om å være tro i det små. Det er vel og bra, og hvis det ikke ordner seg annerledes, vil jeg også gjøre min plikt i de små ting. Men nu har jeg i 1¼ år løpt med i den store hjord, og jeg føler meg dog bestemt for noe mere enn å være «masse» og forbli «masse». Og derfor slår jeg nu til hvor det muligens kan bys meg en leilighet til å utrette noe som enkeltmenneske, til å gi en prøve på selvstendighet, beslutningsdyktighet, kallblodighet, utholdenhet og dådskraft. Denne prøve på ens egen personlighets verd og kraft er tilsist viktigere enn selve livet — på samme tid som ens innsats dog kun gjelder det store hele. Tilsist er det allikevel bedre å la det stå

til som et helt mannfolk enn å snike seg gjennom et langt, mett liv, for tilslutt å måtte si til meg selv: «Du stakkar, ved alle leiligheter, da du frivillig kunde ha satt inn hele din person, er du gått engstelig av veien.» Det er igrunnen den samme følelse som driver oss opp i høyfjellene, og du vil forstå at dette ikke er eventyrerens trang, men et alvorlig menneskes krav på selvbevarelse. Ennu et siste ord: En blir fatalist i krigen: En kan ikke unngå den skjebne en er bestemt for. Og selv trænsoldaten kan forulykke i en bil eller bli overkjørt av jernbanen.

Jeg vil overlate til skjebnen hva som skal komme. Kanskje gis det et slags forsyn i livet, og det får avgjøre for meg. Men jeg vil i det minste ha den bevissthet at jeg ikke har sneket meg unna, der det er gitt meg leilighet til handling og selvbevarelse.

Han falt få måneder senere.

(Fra boken «Fædrelandet» av Christensen.)

Brev fra en norsk frivillig.

Mars 1943.

Kjære mor og far.

Hjertelig takk for brev og aviser igjen. Jeg lurte jo litt da jeg fikk brevet til far hvor det stod at A. og N. ikke kom til å flytte likevel — det var da beroligende å høre at «venners» innflytelse likevel ikke oppnådde sin hensikt med å bringe en fremmed stemning inn i vår familie. Det er mange gemene midler som søkes anvendt for å skape tilspissede situasjoner i denne tiden, som ellers kan være tung nok. —

I dag skulde en tro at klaffen måtte falle ned for de uforstående hjemme — nå må de vel snart innse at blir ikke det bolsjevikiske problem utslettet, vil intet kunde hindre denne russiske masse i å velte inn over Europa i all sin ulykke. Enhver nordmann burde i dag gå i sitt lønnekammer og tenke spørsmålet dypt igjennom, i dets religiøse eller kulturelle eller økonomiske konsekvens. Vil de ikke fatte spørsmålet i hele dets dybde, så blir iallfall vi så lenge på post inntil vi har sikret den kommende generasjon, hvis kamp vi fører, mot ubehagelige overraskelser.

Jeg så forøvrig i F. F. at Norge også er gått inn for deltagelse i den totale krig med sin arbeidskraft. Hvilken mottagelse vedtaket har fått, kan jeg så noenlunde tenke meg — om jeg enn ikke kan forstå at en slik bestemmelse overhodet kan være gjenstand for diskusjon. Det må nå bli klart for enhver at bolsjevismen må utryddes i Europa — en gang for alle — og dette skjer utelukkende i en front med Tyskland som er den eneste makt som er i stand til å hamle opp med de bolsjevikiske masser. Sett at de ikke skulde klare å demme opp for og for all tid tilintetgjøre denne stadige trussel mot vår østgrense? Hvem skulde frelse oss i så fall? England? Amerika? Begge deler like latterlig.

Nå, Tyskland greier biffen alene, men det er ikke det som her er avgjørende. Vi er også et folk av ære. Og i dag banker faren i egen person på vår dør, en fare som ikke bare vil tilintetgjøre oss i vår generasjon, men alle muligheter for det kommende slektledd, likesom alt som står høyt og hellig for oss nådesløst vil bli trampet under fot.

Dette klinger muligens som agitatoriske fraser, men vi har opplevet Russland og kan derfor med en viss rett få lov til å uttale oss, likesom vi med unge år er kommet til en moden bedømmelse av de krefter vi har å gjøre med etter å ha sett dem utviklet i praksis.

Som jeg sa er også vi et folk av ære, og vi vil ikke være tilskuere i denne kampen. — Hvilke krav skal vi i tilfelle stille når status skal gjøres opp? Da vil det bli spurt om hvilken ytelse vi brakte i disse skjebnetimene. For en fornærmet struts blir det ingen plass tilovers. Det nye Europa skal tilhøre unge, villende nasjoner, hvor de rake karakterer og mot'er de grunnleggende faktorer.

I dag, da krigens forløp ikke har preg av K.d.F.-felttog, men har tatt et annet ansikt som følge av krigføringens uransakelige veiger, finner medløperne tiden inne til å hoppe av toget. De blir naturlig lukket ute. Tiden krever faste hjerter. En kan ikke forlange at førerne til alle tider skal avlegge regnskap for sine disposisjoner, det vilde forråde fremtidige planer. Av tidligere erfaringer vet vi at de handler i overensstemmelse med sin samvittighet overfor sitt folk og dets vel. For oss som nasjonalsosialister står vårt land og vår stamme som det høyeste, for våre forfedre oppfattet det entydig på samme måte og brakte sine ofre for at landet skulde bestå. — Skulde ikke vi på vår side være beredt til å gjøre det samme?

Lev vel!

Heil og Sæl!

Han falt i februar 1944.

VILJE TIL OFFER

Jeg er meget fattig. Jeg har en kone og fire barn som jeg elsker usigelig. Deres vel er hele mitt livs lykke, hele min streben går ut på å sørge for deres framtid. Og dog blir pliktene mot min familie alltid og under alle omstendigheter underordnet mine plikter mot konge og fedreland!

(Yorck, 1807).

*

Den 1. september 1870, ved Sedan, ble sønnen til general von Roon dødelig såret. Roon skrev til sin nevø: «Arbeidet og det blodige håndverks adspredelser forhindrer sentimental gremmelse, men et sårt sted vil det lenge bli i mitt hjerte. Får så være! Når så meget stort og overveldende går for seg, kan den enkeltes sorger ikke gi grunntonen i tilværelsen.» Og til sin hustru: «Gud styrke og stille ditt moderhjerte, så du formår å motta slaget med barnlig hengivent sinn. Vår sønn er gått forut for oss, — hva annet er det! Og hans bortgang fra denne tilværelse var ærerik.»

DEN EVIGE VAKT

Dei melde sitt møte då baunane brann
til strid for Germanias ætt,
dei møtte som menn for å verja sitt land,
sin fridom og menneskje-rett,
dei lydte ei lov i sin barm, i sitt blod,
eit rop ifrå eldgamal tid,
det sterke og sunde opphavlege bod
som manar i fåren til samling og mod
for stammen som kallar til strid.

So vakne og varme og kampglad' dei kom,
men stilt utan faktur og ap,
dei stod ikkje lenge og tenkte seg om
og spurde om vinning og tap,
dei fylgde sitt ansvar mot grav og mot gru
og bad ingen andre om råd,
dei kloke, som alltid kan svike og snu,
stod att her og spotta den livsunge tru
som stunda mot stordom og dåd.

Dei sette inn helse og liv utan prut
for at vi kunde leva i ro,
og gav det så hugheilt kvar einaste gut
kor mykje dei kaldkloke lo,
dei åtte snaut meire av verde på jord
enn sin trufaste hug og si hand,
og dette veg lite på spottarens bord,
men meir når det gjeld om å syne seg stor,
og nok til å berge sitt land.

Frå Tanger til Kola og Sebastopol
dei vaka ved natt og ved dag,
og stridde i svidande kulde og sol
mot makter av myrkaste slag,
dei var av dei mange som fekk sine sår
der striden den velduge stend,
der ættens lagnad for tusund av år
vert skriven med blodskrift som aldri forgår,
i dag av Germanias menn.

Og då dei so hadde sitt blodoffer lagt
for rasen sitt liv og for vårt,
dei la seg til kvile frå strid og frå vakt
so daglegdags einfelt og klårt,
men over dei namnlause gravene renn
ein blom millom steinar og størr,
som alltid skal stå som eit vitne for menn,
og ein gong vil signe den lengsel som brenn
mot freden dei ofra seg for.

Vi gjeng her so småe og talar om all
den ungdom som fell for si tru,
og du som hev ærefrykt for deim, du skal
iallfall få tilgjeving du,
men du som stend kald for det gutane gav
og flirde då dødsbodet for,
som spottar din bergingsmanns skuldlause grav,
Gud hjelpe deg arming når du takkar av
og søker ei grav i vår jord.

Dei ofra det største eit menneskje kann
med hjarteglad vilje og mod,
og så vert det vår tur å verja det land
dei kjøpte oss att med sitt blod,
so heilage graver, so dyrekjøpt jord,
so mektugt eit døme dei gav,
det kann ikkje tolkast med menneskjejord,
men kanskje av blomen der ute som gror
ein stad'n på den ukjende grav.

Dei bygde eit altar av ungt ideal
og kjærleik til land og til heim,
vi reisar derover ein kvit katedral,
eit tempel til minne om deim.
Der inne skal loga den heilage eld
dei tendra på altarets ring,
der Noreg sin ungdom til avaldra kveld
skal hente sitt ljøs frå og standa lik fjell
som evige vakter ikring.

Kåre Bjørgen.

UNGDOM OG INNSATS

Av fylkesfører Axel Aass.

«Bonde, då du gläds åt markens gröda,
husk at det var blodet åt de döda
som gav säden växst.»

Alle vet at nordmenn under vinterkrigen 1939—40 reiste til Finnland for å ta del i kampen mot bolsjevismen. Alle vet at nordmenn fra januar 1941 har dratt østover i samme hensikt.

Men få vet at Hedmark fylke alene til østfronten har stilt halvparten så mange frivillige som hele landet under vinterkrigen. I Hedmark bor 5,5 pct. av innbyggerne i landet.

De som drog i vinterkrigen ble fulgt av sympati og varme fra hele nasjonen.

De som drog seinere, fikk kjenne hat og kulde fordi de vilde redde

sine landsmenn fra den røde pesten. «Landsforrædere» var de. Mange av dem er falt.

Siden 1944 har Moskva satt sine krefter inn for endelig å kunne bolsjevisere Norge innenfra, samtidig som de russiske soldatene marsjerte mot grensene våre.

Det ble nødvendig å kalle inn styrker for å trygge næringslivet og viktige samfunnsinstitusjoner. Rekrutteringen er vesentlig skjedd fra den nasjonale bevegelsen. Hundreder på hundreder er i de siste månedene stilt opp i ymse formasjoner. Skoleelever har avbrutt studiene. Bønder har forlatt gårdsbrukene sine.

Vi har hørt nok av argumenter mot dette.

Mange synes det blir for mye offervilje. Enkelte kan ikke forstå at «man vil slåss mot sine egne». Men hvem er det disse styrkene skal slåss mot? Jo, mot pøbel og pakk, mot terrorister, sabotører, snikmordere, overfallsmenn. Den som føler slektskap med disse folkene og rekner dem som sine egne, er sjøl bolsjevik og må behandles som sådan.

De som i sjette krigsåret, da krigen er total og det ikke lenger er noe helt skille mellom det sivile og det militære, får lov til å drive sine studier og dyrke sin åker i fred, skal ikke la seg distrahere i sitt arbeid. Les og lær som aldri før. Heng i med latin og algebra og gjødsellære. Men glem ikke at når du får være i fred, er det fordi andre er dratt i striden. Den hjelp du har fått, kan du betale ved en dag å melde deg til avløsning. For vi bør løfte i flokk.

Frontkjemperkontorets arbeidsoppgaver.

Frontkjemperkontoret søker å være bindeleddet mellom frontkjemperne og heimen. Likeledes er det bindeleddet mellom frontkjemperne og de tyske myndigheter. Frontkjemperkontoret er underlagt Partiet og ble opprettet for å ta seg av og stå til tjeneste for våre frontkjemperer når de kom heim på permisjon eller ble dimittert, og videre å formidle gaver og nødvendighetsartikler til dem av våre gutter som ligger ved fronten, gjøre tilværelsen hyggeligere og lysere for våre frivillige der ute.

Frontkjemperkontoret er en utbygd organisasjon som tar seg av ikke bare forsendelser til fronten, men som i første rekke tar seg av de frivilliges familier og pårørende. På en måte kan en si at dette sosiale arbeid i dag er Frontkjemperkontorets viktigste oppgave. I disse spørsmål samarbeider vi med Partiets Fylkesorganisasjoner og Førsorgeoffizier der Waffen 44, Stortingsgt. 22 VI. I hvert fylke er det utbygget et fylkesfrontkjemperkontor som har som oppgave å ta seg av frontkjemperen og hans pårørende.

Kontoret ledes av fylkespersonallederen i fylket og skal være Sambandsmann for frontkjemperen på den ene side og Frontkjemperkontoret og Førsorgeoffizier der Waffen 44 på den annen side. På denne måte

holder vi kontakt med de pårørende og hjelper disse etter beste evne. Det gjelder da for de respektive lagene at de knytter alle de pårørende til seg og lar dem føle at den innsats som deres mann, sønn eller bror gjør, er en innsats som hele landet er takknemlig for. Det gjelder med andre ord ved hjelp av kamerataftener og hyggelige sammenkomster å lette savnet hos de pårørende, og la dem få følelsen av at de ikke er alene, men at Partiet støtter opp om dem.

Gjennom vårt innkjøpskontor søker vi så ofte som mulig å sende matvarer til frontkjempernes pårørende og de falnes etterlatte. Frontkjemperkontoret har fått gjennomført at de pårørende får beholde frontkjemperens rasjoneringskokrt og at disse er fortrinsberettiget. Videre ordner vi med fribilletter til kino og teater for de pårørende. Frontkjempernes gravide hustruer er viet spesiell omsorg, og så langt som råd er, er vi behjelpelig med å skaffe utstyr og de mangelsvarer som trenges.

Gjennom Samlesentralen selger vi klær, barnetøy o. l. som vi får overdratt eller som vi på annen måte klarer å skaffe til frontkjempernes pårørende og de falnes etterlatte. Likeledes blir alle de møbler og husgeråd som vi får overlatt, fortrinnsvis solgt til frontkjemperer som skal gifte seg, men ellers til frontkjempernes pårørende. Gjennom Frontkjemperkontoret blir de boer som blir inndratt av staten og som overføres til Frontkjemperkontoret, fordelt blant frontkjemperne og deres pårørende. I første rekke går dette til aktive frontkjemperer som gifter seg under permisjon.

En æressak er det å vise oppmerksomhet mot de falnes etterlatte. Disse har ofret det dyreste de eide og sitter igjen med et savn som ikke kan læges, men som det er vår oppgave iallfall å søke å lindre. De falnes etterlatte må ha en følelse av at hele vår bevegelse føler med dem i deres sorg. Frontkjemperkontorets oppgave blir det å forsøke å yte disse familier så mange lettelser som overhodet mulig.

En annen oppgave som Frontkjemperkontoret arbeider med og som kanskje er like viktig, er å formidle arbeid til dimitterte frontkjemperer, ikke hvilket som helst arbeid, men et arbeid som frontkjemperen har krav på. Her må Frontkjemperkontoret bygge videre på de erfaringer og de institusjoner som har arbeidet med den slags formidling i årrekker. Mange frontkjemperer kommer heim uten spesiell utdanning, verdifull bare med den erfaring og den utdanning som frontinnsatsen gir. I kraft av sin frontinnsats har han imidlertid krav på assistanse til å bedre sin stilling i samfunnet, såframt hans forhold under krigstjenesten har vært uklanderlig god. Frontkjempereskolen vil der ta seg av, opplære og omskolere dem av våre frontkjemperer som ikke har høyere utdanning og dyktiggjøre dem for arbeid i politi, kommune, parti, stat eller sivilt yrke, men dessuten må alle landets skoler og fagskoler stå til vår rådighet, slik at frontkjemperen på vår bekostning kan utdannes videre og oppnå de kunnskaper som er nødvendige for hans framtidige yrke. På denne måte blir frontkjemperen, som ved sin frontinnsats må betraktes som bevegelsens kamptropper, fullt utnyttet i samfunnet. En del unge frivillige avbrøt sine studier for å dra til kamp mot bolsjevismen og kommer no heim for å fortsette sine studier. Her er saken enkel, og det er vår selvfølgelig plikt å hjelpe dem som trenger det økonomisk.

Frontkjemperkontoret er den innsats som formidler salg og forpaktning av de bondegårder som er blitt inndratt til fordel for staten. Dessuten formidler Frontkjemperkontoret lån ved innkjøp av bondegårder som frontkjemperen på annen måte skaffer seg. Forutsetning herfor er imidlertid at vedkommende frontkjemper er bondegutt, eller ser det som sin livsoppgave å gå inn i dette yrke. I siste tilfelle bekoster vi utdannelsen ved landbruksskoler.

Våre krigsinvalid er fortrinsberettiget til å bli hjulpet. De kan som regel ikke gå inn i sitt gamle yrke, og her kreves en spesiell omsorg og omskolering, slik at de kan finne et nytt yrke hvor de kan gjøre sin innsats for samfunnet og som de har glede av å arbeide i.

Frontkjemperkontoret sørger for gjennom Germanische Freiwillige Leitstelle at frontkjemperne som blir såret, blir overflyttet til lasarett i Norge. Lasarettoppholdet gjør vi så lett som mulig for dem ved besøk og ved gaver, kamerataftener o. l.

Oppe på Riis ligger Frontkjemperheimen hvor alle som kommer på permisjon, kan overnatte og få full kost. Så langt som plassene rekker, kan også dimitterte frontkjemperne få bo der inntil det lykkes å skaffe dem leilighet.

Krigens virkninger setter jo sitt spor overalt, og for frontkjemperne er det som å komme til noe nytt og fremmed når de kommer heim på permisjon eller for å bli dimittert etter opptil 4 års krigstjeneste. Frontkjemperne er uvante til å ta seg fram med alle de bestemmelser og regulativer som krigen pålegger oss. Her må Frontkjemperkontoret yte bistand og skaffe dem hva de tilkommer, rasjoneringskort, leilighet eller husrom, møbler etc. og ellers vegledning.

Gjennom NS Utenriksorganisasjon sender vi tobakk, sjokolade og brennevin til alle våre sårede frontkjemperne som ligger på lasarett utenfor Norge.

Vi sender dessuten kantinevarer til våre norske sykesøstre og front-søstre og i likhet med frontkjemperens pårørende får søstrenes pårørende forsendelser av matvarer.

Når frontkjemperen er dimittert, vil Frontkjemperkontoret den første tid før han kommer i arbeid, så langt råd er, hjelpe ham og hans familie økonomisk.

Når frontkjemperen gifter seg i tjenesten eller umiddelbart etter, kan Frontkjemperkontoret yte hjelp i form av en gave på kr. 250,00 og dessuten et rentefritt lån. Dessuten er vi frontkjemperen behjelpelig med å skaffe utstyr og de mangelsvarer som trenges når en setter bo. Til selve bryllupet skaffer vi den nødvendige forpleining.

Til alle barn under 18 år som har mistet sin far under kampen mot bolsjevismen som frontkjemperne, blir det utstedt en gavepolise på kr. 2000,00 som blir utbetalt ved det fylte 18. år.

Foruten de mer eller mindre faste forsendelser av tobakk, sjokolade, brennevin, forsøker vi også å skaffe slikt som vi av erfaring vet trenges ved fronten. Likeledes sender vi lesestoff og annet. Til hver jul organiserer vi en større forsendelse av julegaver til alle frontkjemperne ved de forskjellige enheter. Gjennom våre tillitsmenn ved de enheter hvor flere frontkjemperne er samlet, søker vi når anledningen gis, å lage hyggelige kameratsammenkomster. Frontkjemperkontoret søker på denne måte å kunne gjøre det lettere for våre frontkjemperne som har

tatt på seg den store og harde oppgave som fronttjenesten er. Det gjelder at våre gutter får følelsen av at de ikke står alene i kampen.

Fylkesfrontkjemperkontoret i Hamar

begynte sin virksomhet i oktobert 1944. Det er underlagt Fylkespersonalavdelingen, og er å betrakte som en videre utbygging av Frontkjemperkontoret. Det skal tjene til bedre forbindelse mellom frontsoldaten og heimen, og mellom frontkjemperne og deres pårørende på den ene side og de sentrale institusjoner på den annen. Det skal på beste måte søke å ivareta frontkjempernes og deres pårørendes tarv i distriktet.

Alle henvendelser til Frontkjemperkontoret og andre institusjoner skal no skje gjennom Fylkesfrontkjemperkontoret.

Om tilbakefall av sykdom som er oppstått under tidligere tjenstgjøring i Waffen-~~SS~~ og Den tyske Vernemakt.

Til trygdekassene.

Av s.t.rundskriv nr. 199 siste avsnitt framgår at trygdekassene (syketrygden) ikke plikter å yte sykestønad til person som har tjenstgjort som frivillig i Waffen-~~SS~~ eller Den tyske Vernemakt for sykdom eller skade som er oppstått under krigstjenesten eller for tilbakefall av sådan.

Om slike tilbakefall har Finansdepartementet den 29/10 1943 skrevet til Sosialdepartementet således:

«Etter det ærede departements korrespondanse med der Fürsorgeoffizier der Waffen-~~SS~~ framgår det at Den tyske Vernemakt selv yter sykestønad når det gjelder skade eller sykdom som er oppstått under krigstjeneste eller for tilbakefall av sådan, jfr. R.T.V.'s rundskriv om lov om sykestønad for personer som gjør tjeneste i Waffen-~~SS~~ og Den tyske Vernemakt. Da det likevel kan tenkes å oppstå tilfelle hvor det trenges ny sykehusbehandling for gamle krigsskader og hvor kravet om å dekke disse utgifter avvises av den tyske forsvarsmakt, bør som foreslått av det ærede departement trygdekassene i sådanne tilfelle yte nødvendig sykebehandling. Utgiftene i forbindelse med dette vil bli refundert av staten. En forutsetter at stønad av trygdekasse ikke ytes før spørsmålet om å yte sykestønad i hvert enkelt tilfelle har vært forelagt for der Fürsorgeoffizier og denne har avvist kravet.»

Sosialdepartementet har henholdt seg hertil og har i brev av 29/11 1943 til R.T.V. videre bestemt:

1. Det er forutsetningen at trygdekassen skal tre inn i alle tilfelle hvor den tyske vernemakt ikke påtar seg utgiftene, uten omsyn til om vedkommende i øyeblikket er medlem av trygdekassen eller ikke.
2. Det bør ytes sykestønad og refusjon etter de regler og takster som vedkommende trygdekasse yter stønad etter til sine medlemmer, altså som om trygdekassen hadde vært stønadpliktig for vedkommende. Står vedkommende ikke i trygdekassen på behandlingstiden, bør sykepengesatsen i klasse 6 legges til grunn.
3. Trygdekassens refusjonskrav bør inntil videre sendes inn gjennom Rikstrygdeverket til dette departement for videre ekspedisjon til Finansdepartementet.»

R.T.V. henviser hertil og tilføyer at stønaden formidles av den trygdekasse som vedkommende for tiden måtte være medlem av. Er

han ikke medlem, formidles stønaden av heimstedets, eventuelt oppholdsstedets trygdekasse.

Ved korrespondanse med R.T.V. om disse saker bes det henvist til nærværende s.t.r.undskriv.
Oslo i desember 1943.

G. Størvold.

H. Rasmussen.

Lov om forsikringsselskapers ansvar for livsforsikring på krigsfrivilliges liv.

I samsvar med § 3, annet ledd i kunngjøring av 5. februar 1942 fastsettes følgende som gjelder uten hensyn til Grunnlovens bestemmelser:

§ 1. Livsforsikringsselskapers ansvar ved forsikring med døds- eller invaliditetsrisiko inntreer uten hensyn til avvikende regler i avtale eller annen bestemmelse også når den på hvis liv forsikringen er tegnet, blir invalid eller avgår ved døden under eller som følge av frivillig krigstjeneste av art som er godkjent av Ministerpresidenten, dersom forsikringsavtalen er inngått før denne lov trer i kraft eller minst 3 måneder før vedkommende melder seg til krigstjeneste.

§ 2. Ansvar etter bestemmelsen i § 1 inntreer ikke ved korttidsforsikring, studieforsikring i studietiden og invaliderente. Sosialdepartementet kan utelukke også andre forsikringsformer som det finner må stilles i klasse med de foran nevnte.

Sosialdepartementet kan fastsette en rimelig overgrense for den risikosum som livsforsikringsselskapene tilsammen plikter å overta på den enkelte person etter bestemmelsen i § 1.

§ 3. Sosialdepartementet kan gi regler om at selskapets ansvar etter § 1 bare inntreer når forsikringssummen tilfaller visse personer, som slektninger av den på hvis liv forsikringen er tegnet eller personer som han har forsørget eller som har forsørget ham. Sosialdepartementet kan også bestemme at beløp som selskapet på grunn av slike regler ikke plikter å utbetale, skal avsettes til et særskilt fond til dekning av ansvar som pådras selskapet etter bestemmelsene i § 1.

§ 4. Det er et vilkår for selskapets ansvar etter bestemmelsen i § 1 at det mottar underretning om tjenestgjøringen innen 3 uker etter at vedkommende antas til krigstjeneste, eller seinest 3 måneder før forsikringstilfellet inntreffer.

⚡-feltpostforsendelser.

Følgende ⚡-feltpostforsendelser er tillatt:

⚡-feltebrevkort.

⚡-feltpostbrev inntil 100 gr.

⚡-luftfeltpost: Vanlige kort og kortbrev uten innlegg med 1 blått luftfeltpostmerke.

Brev inntil 10 gr. med 2 blå luftfeltpostmerker.

Kortbrev med innlegg og 1 blått luftfeltpostmerke, brev som veier over 10 gr. eller som bare er forsynt med ett blått luftfeltpostmerke samt forsendelser bare påført «Pr. luftpost» og norske frimerker, kan ikke befordres med luftfeltpost. — Disse forsendelser blir videresendt med den vanlige ⚡-feltpost.

⚡-feltpostpakker:

a. til enheter med feltpostnummer:

er med øyeblikkelig virkning bare tillatt med brunt tillatelsesmerke,

inntil 1 kg. med 1 tillatelsesmerke,

inntil 2 kg. med 2 tillatelsesmerker.

Tillatelsesmerker er ikke å få kjøpt, men de frivillige får utlevert disse av sine troppeavdelinger.

Tillatelsesmerker benyttes bare til pakker, ikke til brev.

b. til enheter med åpen adresse, (uten feltpostnummer):

inntil 1 kg. (2 pakker om måneden).

Innpakning: Feltpostpakkene må pakkes godt inn i pappesker og papir og bindes fast om. Tomrom må fylles godt ut. Foruten påskriften på pakken, må en seddel med nøyaktig adresse til mottakeren og avsenderen legges inn i pakken.

Adresser: Adressene må anbringes tydelig og holdbart. Hver forsendelse må absolutt påføres avsender.

Ved forsendelser til enheter med feltpostnummer angis bare tjenestegrad, fornavn, etternavn og feltpostnummer. Enhver ytterligere angivelse som «Tyskland, Finnland, Russland, Skijegerbataljon» osv. er forbudt. Også ved forsendesler til enheter med åpen adresse må tilføyelser som «Komp. Norge» osv. utelates, da dette bare fører til feiltakelser, så forsendelsen enten kommer tilbake hit, eller ankommer betydelig forsinket til mottakeren. Forsendelser med åpen adresse og angivelse av feltpostnummer blir ikke viderebefordret.

Det blir enda en gang gjort oppmerksom på at ⚡-feltpostforsendelser til ⚡-frivillige bare kan innleveres personlig eller sendes gjennom det norske postvesen til ⚡-Ersatzkommando Norge, Stortingsgt. 22 II, Oslo, eller Frontkjemperkontoret, Stortingsgt. 12, Oslo, for videreforsendelse, og ikke til vernemaktstjenestesteder.

Feltpostforsendelser til personer tilhørende vernemakten tar ⚡-Ersatzkommando Norgeven ikke imot.

Avs. gate, nr. og bopel	Fornavn	⚡-feltpost	omtr. 2 cm. åpent rom fra den øvre randen.
	Etternavn		Til ⚡-Ersatzkommando Norgeven Stortingsgt. 22 II.
		Oslo	
			for videreforsendelse til ⚡-Mann Fornavn Etternavn Feltpostnr. 02 148 B